

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sveriges verksamhet under 2019

Redaktör: Monica Klasén McGrath

Form: Marre Ahlsén

© Funktionsrätt Sverige 2020

Ett år med fokus på förändring och samverkan

Året har präglats av en vilja till förändring och en önskan att fokusera på färre områden i syfte att bli ännu bättre på att skapa värdefulla förändringar för medlemmar. Under kongressen i maj beslutades att vårt fokusområde de kommande två åren ska vara Rätten till jämlik hälsa, men också att det intressepolitiska arbetet med våra tidigare områden fortsätter parallellt. Området Rätten till jämlik hälsa omfattar vård, men som vi vet finns även andra bestämningsfaktorer för hälsa exempelvis arbete och försörjning, utbildning, självbestämmande och socialt sammanhang.

Vi arbetar vidare inom hela det politiska fält som berör våra medlemmar, genom att fortsätta att följa och agera i de samhällsförändringar vi ser. Avvecklingen av Arbetsförmedlingen är en sådan politisk förändring där vi agerat för att påtala och bevaka rättigheter. Ett annat område är socialförsäkringen och Försäkringskassans förhållningssätt som vi uppmärksammat i skrivelser och pressutspel. Vi vet att våra medlemmar uppfattar att Försäkringskassans förhållningssätt har hårdnat, allt färre beviljas stöd och allt fler blir av med ersättningar som tidigare beviljats.

Det är viktigt att Funktionsrätt Sveriges arbete har medlemmarnas stöd. Att frågorna är både övergripande och relevanta och dessutom berör alla förbund oavsett om man har 500 eller 11 000 medlemmar, företräder grupper som lever med livslånga och komplexa funktionsnedsättningar eller med sjukdomar som uppkommer senare i livet och då resulterar i någon form av funktionsnedsättning. För att klara den

utmaningen har vårt arbete under året också inriktats på att hitta modeller för hur vi kan öka vår samverkan med våra medlemsförbund. Tanken är att utveckla ett arbetssätt som ytterligare drar nytta och få styrka av att vi arbetar tillsammans och samtidigt stärka Funktionsrätt Sveriges som samlande kraft.

Vid vår kongress togs även beslut om att göra en organisationsöversyn, ett arbete som påbörjats. Det är tydligt att vi behöver hitta former för att skapa en nationellt och samlat Funktionsrätt Sverige – med en stark och tydlig vision, som delas på alla nivåer. Här behövs närmare kontakter och samarbete med samverkansorganisationerna ute i landet.

Vår förhoppning är att en sådan utveckling ytterligare kommer att öka våra möjligheter att på ett bättre sätt vara en självklar aktör i både samhällsdebatten och i det utvecklings- och förändringsarbete som pågår i samhället.

Ett lysande exempel på samarbete är arbetet med att ta fram rapporten "Respekt för rättigheter?" som genomfördes under året och som utgör civilsamhällets granskning av hur Sverige lever upp till FN:s funktionsrättskonvention. Här medverkade många av våra förbund och hela 110 MR-organisationer står bakom rapporten.

Elisabeth Wallenius
ordförande

Foto: Linnea Bengtsson

Europaparlamentsvalet i maj

Den 26 maj var det val till Europaparlamentet, då medlemsländerna i EU skulle rösta fram de partier och företrädare som de vill se i parlamentet. Därför anordnade vi en temadag och genomförde en partienkät om funktionsrätt i EU.

EU måste arbeta med funktionsrätt eftersom Funktionsrättskonventionen är den första konvention som undertecknats av EU, och det första traktat som undertecknats av en region. Vi ville därför mobilisera rörelsen att engagera sig och motivera så många som möjligt att använda sin röst i valet i maj. Vi anordnade därför en temadag på Europahuset om valet och Det gör vi bland annat genom att idag den 19 mars anordna en temadag om Europavalet på Europahuset i Stockholm. Under dagen sker bland annat ett samtal mellan partiernas kandidater till Europaparlamentet.

Funktionsrätt i EU-valet

Från Funktionsrätt Sverige ville vi förstås se företrädare som driver frågor om funktionsrätt. Därför ställde vi sju frågor om funktionsrätt till våra riksdagspartier.

Den tydligaste skiljelinjen mellan partierna handlade om synen på den europeiska pelaren för sociala rättigheter, där Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Vänsterpartiet och Liberalerna var positiva medan Moderaterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna delar uppfattningen att sociala rättigheter inte ska regleras på EU nivå.

Internationellt arbete

Vi är medlemmar i European Disability Forum, EDF, och samarbetar kring lagstiftning och strategiska frågor. Flera direktiv om tillgänglighet är på väg att införas. I juni publicerades det europeiska tillgänglighetsdirektivet som ska införas i nationell lagstiftning senast i juni 2022. Vi har även föreläst på European Academy of Law och en europeisk tillgänglighetskonferens.

Funktionsrätt Sverige är även medlemmar i European Patients Forum (EPF). EPF är en paraplyorganisation som arbetar med patienträttigheter i Europa.

Rapporten ”Respekt för rättigheter?”

I januari 2019 var det 10 år sedan konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning började gälla i Sverige. Under året har vi samordnat civilsamhällets granskning av hur Sverige lever upp till rättigheterna.

Hur har vi arbetat?

I april 2019 startade samarbetet i nio grupper där vi gått igenom konventionens 33 olika artiklar för att ta reda på om rättigheterna har genomförts. Vi har hittat luckor i genomförandet och tagit fram förslag på vad som behöver göras åt dem. Regeringen har parallellt svarat på frågor från FN:s övervakningskommitté för konventionen. De lämnade in en kortare rapport i slutet av oktober.

Resultat av vår granskning i korthet:

- Det saknas ett rättighetsperspektiv när det gäller personer med funktionsnedsättning.
- Konventionen används inte av myndigheter och domstolar för att tolka rättigheter.
- Det är stora skillnader i genomförande över landet.
- Lagstiftningen har brister, det saknas uppföljning av att lagar följs och det är svårt att kräva sina rättigheter i domstol.
- Trots de senaste årens högkonjunktur har stödet till personer med funktionsnedsättning minskat och enligt konventionen får ett land inte backa på rättigheter.

Risken för fattigdom ökar. Många saknar stöd, bostad, utbildning och jobb och får allt mindre makt att bestämma över sina liv.

Rapporten som verktyg för fortsatt påverkansarbete

Syftet är att beslutsfattare i regering, riksdag, regioner och kommuner ska gå igenom förslagen tillsammans med funktionsrättsrörelsen för att tillsammans bestämma vad som ska göras innan Sverige kommer att förhöras av FN, tidigast 2021.

Varenda en av de 33 artiklarna, de brister vi blottlagt och våra förslag till förändringar går att härleda till människors vardag i Sverige. Det handlar bland annat om arbete, försörjning, barn, familj, skola, hälsa, vård, rehabilitering, LSS, självbestämmande, tillgänglighet, diskriminering, inflytande och tillgång till rättvisa. Rapporten blir därför vårt viktigaste samlade intressepolitiska verktyg.

Almedalen

Vid årets politikervecka i Almedalen hade vi prioriterat annorlunda mot tidigare år. Intresset för ett gemensamt tält i Visby hamn var i år lågt bland medlemsförbunden, vilket innebar att vi inte hade någon egen publik plats. Istället satsade vi på att medverka i andras seminarier och var också medarrangörer vid några event. Flera seminarier handlade om patientdelaktighet, arbetslivsfrågor, LSS och digitalisering. Bland annat medverkade vi i ett seminarium om standardisering av patientdelaktighet som anordnades av Centrum för personcentrerad vård. Iris Hadar anordnade ett seminarium om mångfald på arbetsplatser som blev högaktuellt i spåren av förändringarna av Arbetsförmedlingen. Myndigheten för Delaktighet anordnade ett seminarium om digitalisering som demokratifråga. Projektet Rätt från början höll ett seminarium om universell utformning. Akademikerförbundet SSR anordnade inom ramen för projektet Universellt utformade arbetsplatser ett

flertal seminarier där vi medverkade. Även Sveriges Arbetsterapeuter anordnade ett seminarium under temat hållbart arbetsliv och utmaningen att få fler att välja välfärdens yrken.

Mikael Klein, Funktionsrätt Sverige och Lisa Gustafsson, Iris.

MR-dagarna

Funktionsrätt Sverige hade en monter på MR-dagarna i Linköping 14 - 16 november.

Temat i år var Rätten till jämlik hälsa. På plats var också projektet Rätt från blrjan.

Vi höll ett välbesökt seminarium om Funktionshinder, fattigdom och ohälsa.

PSFunk med tema ”Fatta rättigheten”

Sedan 2007 har Handikappförbunden tillsammans med SVT, Sveriges Radio och UR anordnat en årlig konferens samt en workshop med syftet till ömsesidigt erfarenhetsutbyte samt ökad inkludering av personer med funktionsnedsättning i public service.

I mitten på mars anordnades en workshop med representanter från rörelsen och reportrar, redaktörer och chefer från public servicebolagen. Workshopen inleddes med ett föredrag av Andrea Bondesson kring FN:s funktionsrättskonvention och sedan vidtog

På scenen syns Gabriella Ahlström som är moderator Hanna Stjärne, vd SVT, Cilla Benkö, vd SR, Sofia Wadensjö Karén, vd UR samt Mia Modig, ordförande Lika Unika och Elisabeth Wallenius, ordförande Funktionsrätt Sverige.

#PS FUNK

arbete i grupper kring olika case från de tre programbolagen. Syftet med workshopen är ett gemensamt erfarenhets- och kunskapsutbyte, med syfte att bland annat öka tillgänglighet, representation och speglig av personer med funktionsnedsättning i Public Service.

I början på november anordnades sedan en större konferens på temat ”Fatta rättigheten”. Konferensen byggde delvis på den granskning som civilsamhället under året genomfört av hur Sverige efterlever FN:s funktionsrättskonventionen. Syftet var att dagen skulle bidra till ökad kunskap om konventionen som varit gällande i Sverige i tio år. Gabriella Ahlström var moderator under dagen och i övrigt medverkade bland andra Margareta Persson, författare, Marie Sepulchre, forskare i sociologi samt representanter från det uppskattade TV-programmet Lerins lärlingar.

Funktionsrätt Sverige i media

Året har präglats av frågor på strukturell nivå, bland annat har styretredningen fått en del uppmärksamhet i vårt pressarbete, liksom Försäkringskassan och reformeringen av Arbetsförmedlingen. Inför EU-parlamentsvalet i maj genomfördes en särskild kommunikationssatsning, som också avspeglas i pressarbetet.

20 unika debattartiklar har publicerats och 9 av dessa har tagit upp vård- och hälsorelaterade frågor. Aktuella frågor här har varit läkemedelsutredningen, tandvård samt patientmedverkan.

Debatten har förts i nationell nyhetspress och etermedia, exempelvis Svenska Dagbladet, Expressen, Dagens Samhälle, SVT Nyheter och SR, men även i lokalpress och fackpress som Uppsala Nya Tidning, Dagens Medicin, Tidningen Arbetet och ETC. Många debattartiklar har återpublicerats i lokal- och fackpress som bevakar funktionsrättsfrågor.

Innehållet i våra pressmeddelanden har delvis sett annorlunda ut. Här har 9 av 15

pressmeddelanden rört sig inom området inkluderande samhällsstyrning och alltså tagit utgångspunkt i strukturella frågor som styretredningen, en fristående MR-institution samt den granskning av funktionsrätt i Sverige som genomfördes av civilsamhället, under ledning av Funktionsrätt Sverige under året.

Allt vi publicerar läggs också på hemsidan och sprids i sociala medier, främst på Facebook och Twitter, där vi har 6 000 egna följare respektive 3 600 följare. Våra medlemsförbund har stor betydelse för vårt genomslag då de sprider vidare våra debattartiklar och pressutskick i sina egna kanaler.

Intressepolitiskt arbete

Vårt huvudsakliga uppdrag från medlemsförbunden är att påverka i övergripande politiska frågor som är gemensamma för förbunden. Det intressepolitiska arbetet riktar sig i första hand mot riksdag och regering och tar sin utgångspunkt i funktionsrätten, varje människas rätt att fungera på lika villkor i samhällets alla delar.

Dialogen med regeringen sker till stor del i regeringens funktionshindersdelegation som hålls fyra gånger per år. Delegationen leds av socialminister Lena Hallengren och har oftast en eller flera andra ministrar som gäster. Hallengren leder också det nyligen inrättade patientrådet. Vid sidan om dessa formaliserade möten, har vi en direktdialog med enskilda ministrar i regeringen kring enstaka frågor. Likaså sker en dialog med enstaka riksdagsledamöter eller partigrupper. En stor del av vårt intressepolitiska arbete består av att bevaka pågående utredningar och att samordna remissyttranden med våra medlemsförbund. De allra flesta frågor har ett funktionsrättsperspektiv, men det är inte alltid som det synliggörs. Vi har ett viktigt uppdrag tillsammans med våra medlemsförbund, att beskriva konsekvenser av olika politiska förslag men också att påtala problem och brister som inte uppmärksammas.

Ett samhälle för alla?

I maj 2019 presenterades betänkandet Styrkraft i funktionshinderpolitiken utan konkreta förslag till en sammanhållen strategi för att ersätta den som gick ut 2016. Riksdagens beslut om en proposition 2017 med mål för politiken som ska utgå ifrån mänskliga rättigheter och inriktning som omfattar universell utformning, borttagande av befintliga hinder för tillgänglighet, individuella stöd för individens självständighet och förebygga diskriminering har inte omsatts i praktisk handling.

EU:s tillgänglighetsdirektiv och den europeiska standarden för Tillgänglighet genom universell utformning, som vi arbetat med i många år, publicerades under året.

Under året har vi bland annat:

- Ställt krav på en insatsstyrka för funktionsrättspolitik och lämnat konkreta

åtgärdsförslag för helhetssyn i vårt remissvar på Styrkraftsutredningen.

- Fortsatt agera för att Sverige ska införa en oberoende institution för mänskliga rättigheter tillsammans med andra i civilsamhället.
- Agerat för att flera EU-direktiv om tillgänglighet om webb och medier ska genomföras i Sverige.
- Anordnat möten om ny teknologi, genomfört ett seminarium på SKL:s årliga konferens Offentliga rummet om AI som inte diskriminerar och medverkat i en europeisk konferens om tillgänglighet.
- Medverkat i 11 standardiseringsgrupper, om bland annat personcentrerad vård och en expertgrupp på högsta internationella nivå om tillgänglighet som startats på vårt initiativ.

Jämlik hälsa

Under 2019 har flera viktiga utredningar pågått som vi varit engagerade i, dels genom våra expertplatser, och dels genom att bjuda in utredare till olika förbundsmöten. Den stora utredningen om god och nära vård med fokus på en förstärkt primärvård som pågått sedan 2017, lämnade under året ett viktigt betänkande. Utredningen om jämlik tandhälsa som tillsattes 2018 ser över tandvårdsstödet. Utredningen om sammanhållen kunskapsstyrning ser över hur ny kunskap ska implementeras i vård och behandling.

Utvecklingen mot en ökad digitalisering inom vård och omsorg har också stått i fokus under året. Digitala vårdtjänster har ökat och skapat

debatt. Utvecklingen av artificiell intelligens, AI, inom vård och behandling har engagerat ett antal förbund som samlats i ett nätverk för att följa frågan.

En oroande utveckling vi sett under året är att patientföreträdare i olika viktiga sammanhang, inte med självklarhet väljs ut från den organiserade patientrörelsen med ett mandat att företräda hela patientgrupper. Istället väljs profilerade privatpersoner ut som patientrepresentanter och därmed sätts det demokratiska företräderskapet ur spel. Vi har agerat i denna fråga med både skrivelse, uppvaktning och debattartikel.

Återupprätta LSS intentioner

I januari överlämnades den hårt kritiserade LSS-utredningen till regeringen. Vårt omfattande arbete kring den fick mycket fokus och kritiken var hård från många när utredningen väl avslutades. Vid regeringsbildningen och formuleringarna i Januariavtalet andades en ny, mer positiv politisk inriktning kring personlig assistans och LSS. En enig riksdag hade också i december 2018 givit regeringen ett tillkännagivande om att andning och sondmatning måste säkerställas. Under 2019 är det tyvärr den enda LSS-fråga som regeringen försökt hantera. En första promemoria med lagförslag under våren mötte stark kritik från oss och andra, likaså en andra promemoria under hösten. Förhoppningsvis kan frågan om andning och

sondmatning regleras på ett bra sätt inom kort. Glädjande får vi ett stort gehör för våra synpunkter. Beklagligt är dock att en rad andra utmaningar inom LSS inte varit i fokus, exempelvis de insatser som kommunerna ansvarar för och som fortsätter att försämrans.

Arbete och tryggad försörjning

Arbetsmarknadsfrågorna hamnade under 2019 högt på den politiska dagordningen. Januariavtalet formulerade regeringens ambition att reformera Arbetsförmedlingen från grunden. Samtidigt hade riksdagen fastställt en statsbudget som innebar stora nedskärningar på myndigheten, både i förvaltningsanslaget och i medel till arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Sammantaget ledde det till stora varsel av personal inom myndigheten och att den tidigare påbörjade förändringen med färre lokalkontor och en utökad digitalisering påskyndades. I Januariavtalet formulerades en vilja att personer med funktionsnedsättningar inte skulle drabbas av förändringarna, men det har varit högst oklart

hur detta ska ske. De snabba förändringarna inom Arbetsförmedlingen har skapat en stor oro bland många av förbundens medlemmar. De informationsmöten som anordnats av Arbetsförmedlingen och de dialoger vi haft med regeringen och samarbetspartierna, har inte gett mycket klarhet. Vi har under året även fortsatt att uppmärksamma situationen för de som aldrig kan arbeta, bland annat höll vi ett seminarium om frågan under årets MR-dagar i Linköping i november. Riksdagens beslut att höja bostadstillägget för ålderspensionärer men att undanta de som lever på sjuk- eller aktivitetsersättning väckte stor ilska.

Barn, familj och fungerande utbildning

Utbildningsfrågorna adresserades på flera ställen i januariavtalet och några av de reformer som utlovades låg i linje med frågor vi drivit under lång tid. Det handlade exempelvis om den redan tidigare beslutade läsa-skriva-räkna garantin, som gäller sedan den 1 juli 2019. Vi följer nu utvecklingen med detta och hoppas att de tidiga insatserna kommer att få positiva effekter för elever med funktionsnedsättningar.

En annan positiv förändring är initiativet att lärarutbildningarna framöver ska innehålla mer kunskaper om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, NPF. Det är mycket bra att lärarna får mer kunskaper om NPF, men vi saknar det breda perspektivet som krävs för att omfatta alla elever med funktionsnedsättning. Vi menar vidare att

det viktigaste inte är att lära sig mer om vissa diagnoser, utan om vilka konsekvenser olika funktionsnedsättningar kan få i skolan.

Det finns också en formulering i januariavtalet som vi helt vänder oss emot, nämligen den att inkluderingstanken i skolan har gått för långt. Vi tycker att det är precis tvärtom, vi tycker att skolan misslyckas med att inkludera alla elever. Vi tror att ett av skälen till detta är bristen på kunskap om hur man organiserar en skol- och lärmiljö för att skapa en inkluderande skola som kan möta behoven hos den stora mångfalden elever. Denna kunskap behövs hos både lärare, rektorer och huvudmän. Detta har vi också påtalat för regeringen i olika utspel, debattartiklar och skrivelser.

Projekt 2019

Funktionsrätt Sverige bedriver ett kontinuerligt utvecklingsarbete genom olika projekt. Varje projekt har en koppling till vårt intressepolitiska arbete.

Rätt från början

I januari 2019 startade projektet Rätt från början. Det treåriga projektet drivs av Funktionsrätt Sverige och är finansierat av Allmänna arvsfonden. Projektet drivs i samarbete med Certec vid Lunds universitet. Övriga samarbetspartners är Ikano bostad, Akademikerförbundet SSR och ABF. Projektgruppen består av projektledare, kommunikatör och en doktorand, vars tjänst är delfinansierad av Certec i Lund.

Funktionsrätt Sverige vill genom det här projektet bidra till förverkligandet av ett samhälle för alla, genom att stärka kunskapen om universell utformning och skapa strategier

och metoder för att arbeta med universell utformning.

Under det första projektåret har Rätt från början kartlagt vad som pågår inom universell utformning i Sverige. Kartläggningen har bland annat resulterat i enkät- och nulägesrapporter, som finns att läsa och ladda ner från projektets webbplats rattfranborjan.nu.

Rätt från början har också – i samarbete med projektpartners – arrangerat ett flertal workshops och seminarier inom projektets tre delområden – bostad, arbetsliv och utbildning. Projektet har under året arrangerat seminarier vid MR-dagarna och i Almedalen, men också medverkat vid olika evenemang hos myndigheter, kommuner/regioner och företag, men även hållit föredrag hos Funktionsrätt Sveriges lokala och regionala samarbetsorganisationer.

Projekt UUA

Projekten om universellt utformade arbetsplatser, UUA, finansieras av Europeiska socialfonden och leds av Akademikerförbundet SSR. Det första projektet startade 2018 i samarbete med Funktionsrätt Sverige, Vasakronan, Sveriges Företagshälsor, Swedavia och Ranstad. Syftet är att fördjupa kunskapen om hur arbetsplatser kan utformas för att passa flera och projektet har genomfört ett stort antal utbildningar där målgruppen främst

har varit nyckelpersoner inom kommunala organisationer. Med start i februari 2019 drog ett andra projekt igång, nu med helfinansiering av Svenska ESF-rådet och med syfte att bygga ett varaktigt Lärandeforum för universell utformning av arbetsplatser. Ytterligare tre projektparter anslöt, IF Metall, KFO, Forum och CSR Sweden. Första UUA-projektet avslutas i februari 2020, det andra pågår till juni 2021.

Kansliet

Funktionsrätt Sveriges styrelse har ett kansli till sitt förfogande. Vid årets slut arbetade 9 personer på kansliet. 7 tillsvidareanställda medarbetare, sex på heltid och en på deltid samt två projektanställda.

Kansliet leds av en kanslichef och är organiserat med fokus på det intressepolitiska uppdraget.

Den intressepolitiska enheten leds av en intressepolitisk chef. I enheten fanns, förutom chefen, tre intressepolitiska utredare. Två

utredartjänster på den intressepolitiska enheten var vakanta vid årets slut. En ny utredare ska börja sin anställning i januari 2020 och en annan i februari. En projektledare till projektet Rätt från början börjar sin anställning i januari. Pressekreteraren leder press- och kommunikationsarbetet. I enheten finns också en webbansvarig medarbetare på deltid och en personal som har en delad tjänst som lika delar intressepolitisk utredare/kommunikatör.

Samråd med myndigheter

Hos en rad myndigheter och andra aktörer har vi formella samråd. Under 2019 representerade drygt 200 personer Funktionsrätt Sverige i närmare 80 olika samråd. Genom samråden kan våra representanter föra in viktiga perspektiv från Funktionsrätt Sveriges medlemsförbund, bevaka och tillvarata intresset för samtliga

förbundsmedlemmar. Samråden är en viktig arena för oss att både uppmuntra och följa att regeringen och dess myndigheter efterlever funktionsrättskonventionen. Vi har också en standardiseringsverksamhet med stöd från Konsumentverket där vi deltar i 11 kommittéer.

Kongress och ordförandemöten

I maj 2019 hölls åter vår ordinarie kongress som fattade beslut om verksamhetens prioriteringar för de kommande två åren. På styrelsens förslag beslutade kongressen att lyfta frågan om Jämlik hälsa som ett särskilt fokusområde. Beslut fattades också om att tillsätta en organisationsöversyn i syfte att förbättra samarbetet mellan vår organisation på riksnivå och de regionala samt lokala samarbetsorganisationerna. Två nya medlemsförbund valdes in och till styrelsen

valdes tre nya ledamöter.

Ordförandemötena efter kongressen har varit särskilt inriktade på hur det nya fokusområdet Jämlik hälsa ska bedrivas. Ambitionen är att i samband med det, utveckla nya arbetsformer där medlemsförbunden enklare kan vara delaktiga i det gemensamma intressepolitiska arbetet.

Funktionsrätt Sveriges förtroendevalda 2019

Styrelse 8 mars 2018 - 16 maj 2019

Elisabeth Wallenius, ordförande

Marie Stéen, ILCO Tarm-, uro- och stomiförbundet, vice ordförande

Jan-Olof Forsén, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH),
andre vice ordförande

Maritha Sedvallson, Astma- och Allergiförbundet

Anders Gustafsson, Riksförbundet HjärtLung

Lotta Håkansson, Reumatikerförbundet

Marina Carlsson, Personskadeförbundet RTP

Lillemor Holgersson, FUB, för barn unga och vuxna med
utvecklingsstörning

Erik Donell Åkerblom, Riksförbundet Attention

Styrelse vald på kongressen 16 maj 2019

Elisabeth Wallenius, ordförande

Marie Sten, ILCO Tarm-, uro- och stomiförbundet, vice ordförande

Jimmie Trevett, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH),
andre vice ordförande

Maritha Sedvallson, Astma- och Allergiförbundet

Anders Gustafsson, Riksförbundet HjärtLung

Lotta Håkansson, Reumatikerförbundet

Marina Carlsson, Personskadeförbundet RTP

Veronica Magnusson Hallberg, Svenska Downföreningen

Revisorer, förtroendevalda

Gisela Petersson, Astma- och Allergiförbundet

Lars-Åke Pellborn, Njurförbundet

Revisor, auktkoriserad

Mats Blomgren

Ersättare

Christina Boman-Karlsson

Valberedning

Lars Berge-Kleber, Afasiförbundet, sammankallande

Leif Henriksson, Astma- och Allergiförbundet

Anki Sandberg, Riksförbundet Attention

Inger Ros, Riksförbundet HjärtLung

Håkan Hedman, Njurförbundet

Arvodeskommitté

Lars Berge-Kleber, Afasiförbundet, sammankallande

Håkan Jarmar, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)

Gisela Petersson, Astma- och Allergiförbundet

Styrelsen har under året haft 9 protokollförda möten.

Avlämnade remissvar under 2019

Funktionsrätt Sverige är en flitigt tillfrågad remissinstans.

Regeringskansliet och centrala myndigheter vill ofta ta del av funktionsrättsorganisationernas synpunkter. Remissarbetet är en viktig del av vårt påverkansarbete, där förbundens synpunkter kan avges i en samlad röst. Genom rutinerna för remisser samlas viktiga synpunkter och erfarenheter in och de färdiga yttrandena ger en löpande utveckling av våra gemensamma ställningstaganden.

Januari

Möjligt, tillåtet och tillgängligt – betänkande från utredningen om vissa förenklade upphandlingsregler, SOU 2018:44

Mars

En arvsfond i takt med tiden – En översyn av regelverket kring Allmänna arvsfonden, SOU 2018:70

April

Remiss av förslag till föreskrifter om tillgänglighet till digital offentlig service

Promemorian behov av hjälp med andning och sondmatning
S2019/000767/FST

Samspel för hälsa, SOU 2018:80

Maj

Tydligare ansvar och regler för läkemedel, SOU 2018:89

Remiss om nationell oberoende MR-institution, Ds 2019:4

Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle, SOU 2019:4

Juli

Agenda 2030-delegationens slutbetänkande

Augusti

Uppdrag om översyn av förordningen om stöd till handikapporganisationer, 2000:7

Oktober

Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
Program för Rättsstaten Sverige

November

Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället, SOU 2019:35
Styrkraft i funktionshinderpolitiken, SOU 2019:23
En moderniserad radio- och tv-lag – genomförande av ändringar i AV-direktivet, SOU 2019:39

December

Promemoria Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning S2019/04168/FST

Avgivna skrivelser under 2019

Mars

Uppföljande brev till Annika Strandhäll 28 mars 2019

Funktionsrätt Sveriges bidrag till Agenda 2030 inför FNs politiska högnivåforum HLPF 2019

Synpunkter på nationella indikatorer för statistisk i uppföljning av Agenda 2030

Synpunkter om EU2020 2019

April

Skrivelse till statsrådet Åsa Lindhagen april 2019

Skrivelse till statsrådet Per Bolund

Maj

Skrivelse till statssekreterare Helene Öberg maj 2019

Skrivelse till statsrådet Ardalán Shekarabi maj 2019

Juni

Inspel till ESF om programperiod 2021 till 2027

Frågor till Ylva Johansson inför Funktionshindersdelegation 2019-06-04

Frågor till Anna Ekström inför Funktionshindersdelegationen 19-06-04

Juli

Skrivelse till FNs råd för mänskliga rättigheter med svar på frågor om artikel 8 att medvetandegöra om rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Oktober

Skrivelse om Riv hindren för tillgänglighet

Inspel till kommande forskningsproposition

Synpunkter om Tillgänglighet i public service

Brev om EU strukturfonder till Närings- och
Arbetsmarknadsdepartementen

November

Skrivelse om Jämlik tandhälsa

Kompletterande skrivelse angående styrkraft i funktionsrättspolitikern
SOU 2019:23

Skrivelse om EUs tillgänglighetsdirektiv

Ställningstagande om EU:s funktionshinderstrategi från 2020, på
engelska

December

Synpunkter på MFD:s remiss och ändrad process för översättning av
allmänna kommentarer

Frågor till Ardan Shekarabi Funktionshinderssdelegationen december

Frågor till Lena Hallengren Funktionshinderssdelegationen december

Funktionsrätt Sveriges 44 medlemsförbund

Afasiförbundet

Astma- och Allergiförbundet

Autism- och Aspergerförbundet

Blodcancerförbundet (BLC)

Bröstcancerförbundet

Diabetesförbundet

Dyslexiförbundet

Elöverkänsligas Riksförbund

Fibromyalgiförbundet (FF)

Föräldraföreningen för Dyslektiska Barn

FUB För barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning

Förbundet Blödarsjuka i Sverige (FBIS)

Hiv-Sverige

Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

Hjärtebarnsfonden

Huvudvärksförbundet

Mag- och tarmförbundet

Mun- & Halscancerförbundet (MHCF)

Neuro

Njurförbundet

ParkinsonFörbundet

Personskadeförbundet RTP

Primär immunbrist organisationen (PIO)

Prostatacancerförbundet

Psoriasisförbundet
Reumatikerförbundet
Riksförbundet Attention
Riksförbundet Balans
Riksförbundet Cystisk Fibros (RfCF)
Riksförbundet DHB
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa (RSMH)
Riksförbundet HjärtLung
Riksförbundet Sällsynta diagnoser
Riksföreningen Grunden
Schizofreniförbundet
Stamningsförbundet
STROKE-Riksförbundet
Svenska Celiakiförbundet (SCF)
Svenska Downföreningen
Svenska Epilepsiförbundet (SEF)
Svenska OCD-förbundet
Tandvårdsskadeförbundet (TF)
Tarm-, uro- och stomiförbundet, ILCO
Ångestförbundet ÅSS

Funktionsrätt Sverige utgörs av 44 funktionsrättsförbund, som slutit sig samman för att agera med samlad kraft. Tillsammans representerar Funktionsrätt Sverige cirka 400 000 medlemmar.

Funktionsrätt Sverige, Box 1386, 172 27 Sundbyberg
www.funktionsratt.se